

Jumalateenistus Nõos P, 08.11.20 kell 11.00, 22. pühapäev *post Trinitatis*, isadepäev

Lektsioonid: 1Pt 3:8–12; Mt 18:15–22

Jutlus: 1Ms 13:5–11, 14–16

Laulud: 312 (1–7); 324 (1–6); 324 (7–9); 271 (1–4)

Aga ka Lotil, kes rändas koos Aabramiga, oli lambaid ja kitsi, veiseid ja telke. Kuid maa ei suutnud neid toita, et üheskoos elada, sest nende varandus oli nii suur, et neil oli võimatu üheskoos elada. Ja Aabrami loomade karjaste ja Loti loomade karjaste vahel tekkis riid; kaananlased ja perislased elasid siis veel sellel maal. Siis Aabram ütles Lotile: „Ärgu olgu riidu minu ja sinu vahel, minu karjaste ja sinu karjaste vahel. Meie, mehed, oleme ju vennad! Eks ole kogu maa su ees lahti? Mine nüüd minu juurest ära, lähed sina vasakut kätt, lähen mina paremat kätt; lähed sina paremat kätt, lähen mina vasakut kätt.” Siis Lott tõstis oma silmad üles ja nägi, et kogu Jordani piirkond oli kõikjal veerikas; enne kui Issand Soodoma ja Gomorra hävitas, oli see kuni Soarini otsekui Issanda rohuaed, samasugune nagu Egiptusemaa. Ja Lott valis enesele kogu Jordani piirkonna; Lott läks teele hommiku poole ja nad lahkusid teineteisest. Ja Issand ütles Aabramile, pärast seda kui Lott tema juurest oli lahkunud: „Tõsta nüüd oma silmad üles ja vaata paigast, kus sa oled, põhja ja lõuna ja hommiku ja õhtu poole, sest kogu maa, mida sa näed, ma annan sinule ja su soole igaveseks ajaks! Ja ma teen su soo maapõrnu sarnaseks: kui keegi suudab maapõrnu ära lugeda, siis on sinugi sugu äraloetav.

Kuulsime lugu kahest rikkast mehest, nooremast ja vanemast. Aabram, vanem mees oli tollal vähemalt 75 aastat vana, tõenäoliselt rohkemgi. Lott, tema venna Haarani poeg oli aga noorem (Haaran oli surnud juba varem Kaldea Uuris, enne Aabrami ja Haarani isa Terahi pere lahkumist Kaananimaale). Nad olid koos teele läinud pärast seda, kui Issand Aabramile ilmus ja ta edasi Palestiinasse saatis.

Nagu Piibel kirjeldab, oli mõlemal suur varandus. Tollasel nomaadluse ajastul oli Lähis-Idas tähtis suurte loomakarjade ja nende karjaste hulk. See võttis palju ruumi, sest karjad vajasisid toiduks rohumaid, kuid Lähis-Idas pole kõik kohad nii viljakad, et karjad saaksid seal suure maa-ala hõivata.

Seepärast tekkis Aabrami ja Loti karjaste vahel tüli. Mainitud on ka maa varasemaid elanikke kaananlasi ja perislasi, kes võib-olla mingil viisil takistasid karjade rahulikku paiknemist, nii et Aabrami ja Loti karjased pidid hakkama omavahel maid jagama. See aga, nagu lugeda, ei õnnestunud kuigi hästi.

Näeme Aabrami ja Loti näitel, et rikkusega on lisaks paljudele voorustele seotud ka puudused. Lihtne on ehk rikas olla üksi, kuid koos teiste rikastega läheb kitsaks. Tahes-tahtmata tekib rivaalitsemine. Rikkad tahavad ju elada oma kõrgete nõudmiste järgi, kuid need nõudmised võivad teiste rikaste omadega pörkuda. Küllap on ka tänapäeval mitmed konfliktid riikide ja rahvaste vahel tekkinud just sellel pinnal.

Kuid meie loos osutus üks rikastest meestest, Aabram targaks ja suuremeelseks. Ta tegi oma vennapojale ettepaneku eraldi elama hakata ja pakkus Lotile võimaluse valida maad, kus kanda kinnitada.

Nendevaheline vestlus toimus Piibli järgi Peetelis, mis peaks asuma u 25 km Jeruusalemmast põhja poole. Kui kõrgemal mäestikus asuvast Peetelist vaadata ida suunas, siis peaksid ehk tõepoolest paista olema Jordani jõe madalikud, mida Piibel kirjeldab tollal väga viljakandvad olevat – neid võrreldakse lausa Issanda rohuaia ehk Eedeniga.

Aabrami ettepanekus Lotile oli kindlasti hommikumaaalase viisakust, pealegi oli tegemist vanema sugulasega, kes suhtus arvatavasti isalikult oma varalahkunud venna pojasse. Siiski oleks noorem mees Lott võinud olla aupaklikum ja lasta maid valida ikkagi Aabramil, või siis valida ise mitte kõige paremad maad. Kuid Lott seda ei teinud. Ja paljudele tuttavas helesiniste kaantega raamatus „Piibllilood“ ongi selle loo puhul tõlgendatud Piibli sõna järgmiselt: „Lotti meelitasid eelkõige viljakad põllud ja ilusad karjamad, kuid ta polnud elukoha valikul Jumalaga nõu pidanud. Seetõttu

tabasid teda hiljem mitmed õnnetused“.

Piibel, tõsi, seda, et Lott oleks kuidagi jumalavallatu olnud, küll ei maini, kuid eelkirjeldatud kergest ahnusest võib ju mingeid järeldusi teha. Teamegi, et ehkki Jumal hiljem säästis Lotti, kui aeg jõudis Soodoma ja Gomorra hävitamiseni nende linnade patuse eluviisi pärast, oli tema ja ta pere elus ikkagi rohkesti segadust ja kannatusi. Võib-olla tuli see tõesti sellest, et Lott ei suhtunud Jumalasse nii tõsiselt kui Aabram?

Seoses Aabrami ja Loti looga tulid mulle meelde kaks Jeesuse lauset Mt 5. peatükist, nn õndsakskiitmistest. Mt 5:5 „Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa“ ja Mt 5:9 „Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks“.

Antud olukorras oli Aabram tõepoolest tasane. Ta tuli vastu oma nooremale sugulasele, ehkki südames soovis võib-olla isegi neidsamu maid. Kuid Jumal andis talle just need maad, mis hiljem saidki Iisraeli rahva elupaigaks. Lotist põlvnevad moabiidid ja ammonlased, kellest praegu enam keegi ei räägi, neist on juttu vaid Piiblis. Seevastu Iisraeli rahvas on jäänud kestma läbi sajandeid kestnud laialipillutamise ja asub nüüd just sealsamas, maal, mille Jumal Aabramile kord töotas.

Aabram oli kindlasti ka rahutegija. Kui ta poleks oma Ja Loti karjaste konfliktile niimoodi reageerinud, vaid Lotiga lausa tüli hakanud kiskuma, siis poleks asi ehk paremini lõppenud kui vendade Kaini ja Aabeli loos, milles esimene teise ära tappis. Kuid Aabram teadis, kuidas olukorda õigesti lahendada ja küllap oli talle selle teadmise kinkinud Jumal oma Vaimu läbi.

Täna on isadepäev ja ka tänast jutlusealust kirjakohta saab selle teemaga hästi siduda. Nimelt oli Lott, nagu eespool oletatud, Aabramile otsekui poja eest. Aabramil ju sellal järeltulijaid polnud, on öeldud, et ta naine Saarai oli viljatu. Aabram sai poja Iisaki alles hiljem.

Tollal võisid siis Aabrami ja Loti vahel olla peaaegu et isa ja poja suhted (meenutan veelkord, et Loti isa Haaran, Aabrami vend oli juba ammu surnud). Kui nii mõelda, siis käitus Aabram väga hea isana. Ta tuli vastu oma (venna)poja soovile, võiks öelda isegi tujule, maadejagamise osas.

Hiljem loeme sellest, kuidas Sineari, Ellasari, Eelami ja Goojimi kuningad võtsid vangi Soodomas elava Loti ja röövisid ta varanduse ning kuidas Aabram läks ja vabastas Loti ning võttis ta varanduse tagasi.

Ka palus Aabram (tollal juba Aabraham) Soodoma pärast Jumalat, et too ei hävitaks seda patust linna väheste õigete pärast, kes seal elavad. Küllap mõtles ta seejuures ka oma vennapoja Loti peale, kes seal oma perega elas.

Samas oli Aabrami tark otsus, et tema ja Loti pered lähevad lahku, kindlasti kantud ka mõttest, et noormees Lott peab õppima iseseisvalt hakkama saama ja teda ei saa ju kogu elu lasta isa venna ehk lelle kaitse all elada.

Sellised hoolitsevad kuid targad suhted võiksid olla oma poegade ja tütardega kõigil isadel. Küllap ongi neid isasid, kes niimoodi oma lapsi kasvatavad ja neid eluks õpetavad.

Ent lõpetuseks meenutan siiski ühte veel omakasupüüdmatumat isa, nimelt kadunud poja loo isa Lk 15. peatükis. Tema neelas alla kogu alanduse ja häbi, mille noorem poeg talle võõrsil rännates ja patuelu elades valmistas ning võttis ta vastu nii, nagu poleks midagi juhtunud.

Sellisel viisil saab käituda ainult meie hea taevane Isa! Tema näeb oma poegade ja tütarde eksimusi ja pattu siin elus, kuid ta on nendega pikameelne. Veelgi enam, ta on andnud oma loodud poegade ja tütarde, surelike inimeste eest surma oma jumaliku Poja Jeesus Kristuse. Sellist armastuse ohvrit ei saa oma laste nimel tuua mitte keegi teine kui ainult meie hea taevane Isa Issand Jumal. Olgu tema armastus eeskujuks kõigile isadele kõigil aegadel!

Aamen.